Regel 27-28 **eorum qui fuerunt retractatio**

1p **11** Citeer uit het voorafgaande (vanaf regel 22 **Nam**) het Latijnse tekstelement dat inhoudelijk vergelijkbaar is met **eorum qui fuerunt retractatio**.

Regel 33 **abstulit, sed dedit**

Het onderwerp van deze persoonsvormen is hier niet uitgedrukt, maar is wel af te leiden uit het voorafgaande (vanaf regel 32 **Fac**).

1p **12** Citeer het desbetreffende Latijnse woord.

1p **13** Noteer in eigen woorden wat hier concreet als lijdend voorwerp aangevuld kan worden bij **abstulit**. Baseer je antwoord op het voorafgaande (vanaf regel 22 **Nam**).

Op de website Grief.Academy staan enkele praktische adviezen voor het verwerken van het overlijden van een vriend. Er staat onder andere:

> Vier het leven van je vriend. Denk terug aan de mooie momenten die jullie samen hebben beleefd.

1p **14** Beargumenteer of Seneca het eens zou zijn met dit advies. Betrek in je antwoord een opmerking uit tekst 1.

Tekst 2

Regel 1 **facis ut omnia**

1p **15** Welke conclusie kan uit deze woorden worden getrokken over Atticus?

A Hij doet meer voor Cicero dan Cicero zelf.
B Hij heeft het erg druk.
C Hij heeft net zo veel verdriet als Cicero zelf.
D Hij is erg betrokken bij Cicero.

Regel 3 **consolationem**

Zowel in het voorafgaande als in het vervolg beschrijft Cicero een manier om dit te bereiken.

1p **16** Noteer in eigen woorden de manier die hij beschrijft in het voorafgaande (vanaf regel 1 **Quod**).

1p **17** Noteer in eigen woorden de manier die hij beschrijft in het vervolg (t/m regel 5 **librarii**).

Regel 3 **omnem consolationem vincit dolor**

1p **18** Leg uit of deze bewering in overeenstemming is met de visie van Seneca op verdriet die je kunt opmaken uit **tekst 1**. Ga in je antwoord in op zowel Seneca's visie op verdriet in **tekst 1** als Cicero's bewering **omnem consolationem vincit dolor** (tekst 2, regel 3).

Regel 6 **Totos dies scribo**
Het effect dat deze activiteit op Cicero heeft, beschrijft hij in het vervolg (t/m regel 9 **reficiendum**).

2p **19** Citeer de twee desbetreffende Latijnse persoonsvormen.

Regel 9 **idque** t/m **videor**

1p **20** Noteer een zelfbedachte aannemelijke reden waarom Cicero in het geval van **id faciens** (regel 9) het gevoel heeft dat hij iets verkeerds doet.
Betrek in je antwoord datgene wat concreet bedoeld wordt met **id faciens**.

Regel 8-10 **relaxor** t/m **faciam**

1p **21** Citeer uit dit tekstgedeelte de twee direct opeenvolgende Latijnse woorden waartussen een asyndeton is toegepast.

Regel 10-13 **Solitudo** t/m **amabas**
In dit tekstgedeelte noemt Cicero twee bronnen van troost.

1p **22** Noteer in eigen woorden deze twee bronnen.

Regel 14-15 **De** t/m **adesset**
In dit tekstgedeelte verwijst Cicero naar een drietal brieven.

1p **23** Naar welke brief verwijst hij niet?

A een brief van Brutus aan Atticus
B een brief van Brutus aan Cicero
C een brief van Cicero aan Atticus
D een brief van Cicero aan Brutus

Tekst 3

Regel 17-19 **Est** t/m **datum**
Uit dit tekstgedeelte kan een conclusie getrokken worden over Laelius' waardering van bepaalde geschenken van de goden.

1p **24** Neem de onderstaande zin over en citeer op de puntjes de juiste twee Latijnse woorden uit het tekstgedeelte **Est** t/m **datum** (regel 17-19):

Laelius verkiest … boven … als beste cadeau van de goden.

Regel 24-25 **sed** t/m **potest**

1p **25** Wat is de juiste omschrijving van de verhouding tussen **amicitia** en **virtus** die Laelius in dit tekstgedeelte beschrijft?

A **amicitia** is een noodzakelijke voorwaarde voor **virtus**.
B **amicitia** is een onderdeel van **virtus**.
C **virtus** is een bijkomend voordeel van **amicitia**.
D **virtus** is een noodzakelijke voorwaarde voor **amicitia**.